

Bu yazının qəhrəmanı sözün həqiqi mənasında, mükəmməl bir vətənpərvərlik yolu keçmişdir. Əlli ildən artıqdır ki, ana yurdu Azərbaycanın yurdsever bir vətəndaşı kimi gecə-gündüz haqqın müdafiəsindədir. O, həm ötən əsrin 70-ci illərində ölkəmizdə start verilmiş möhtəşəm inkişaf tendensiyasının ən məsuliyyətli təbliğatçılarından olub, həm də xalqımızın bir əsrdə ikinci dəfə öz dövlət müstəqilliyinə qovuşmasından sonra baş verən ictimai-siyasi proseslərin episentridən kənarda qalmayıb. O, həm 1988 -1993-cü illərin xaoslu hadisələrini qələmə alıb, həm də atəşkəsə qədərki dövrdə həlak olan Vətən şəhidlərinin ikinci ömrünün yaşadılması üçün yorulmadan mübarizə aparıb. O, həm zərif bir Azərbaycan xanımı, həm də qələmi qılıncdan da iti olan kəsərli söz sahibi kimi diqqət mərkəzində olub.

Kinossenarist, publisist, Əməkdar mədəniyyət işçisi Rəfiqə Məsud məşhur müsahibələrinin birində xatırladır: “Yaradıcılıq yolumun ilk illərində “Azərbaycan qadını” jurnalı, “Azərbaycan gəncləri”, “Bakı” qəzetlərində Azərbaycanın ictimai-mədəni həyatının rəngarəngliyini əks etdirən müxtəlif məzmununda maraq doğuran məqalələrlə çıxış etmişəm. Axtarışlarda olan ömrümün sonrakı zamanın 30 ildən çoxu Azərbaycan Televiziya və Radio Verilişləri Komitəsi ilə bağlı olub. Belə ki, “Sağlamlıq”, “Günün ekranı”, “Elmi-kütləvi proqramlar” redaksiyasında çalışmış və “İqtisadiyyatımız, rifahımız”, “Axtarışlar davam edir” adlı verilişlər hazırlamışam”. Bu xanımla mən xeyli müddət eyni kollektivdə çalışmışıq.

Bir müsahibədən götürdüyümüz bu abzas ilk baxışdan olduqca sadə görünən tərcümeyi - haldır. Amma bir qədər fərqi varanda, o qədər də sadə olmayan həqiqətlərə şahidlik edirik: “Gəncliyim Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəldiyi ilk illərə düşüb. Həmin illərdə onun təşəbbüsü ilə tikilən obyektlərdən, nəhəng fabriklər, zavod, elm, maarif, təhsil, incəsənət sahələrində gördüyü işlərdən jurnalist kimi məqalələr yazmaq, televiziya üçün verilişlər, reportajlar hazırlamaq mənim də qismətimə düşüb. 1988-ci ildə ölkədə cərəyan edən hadisələrə mən də biganə qala bilmirdim. Həmin illərdə xalq çaşqınlığı içərisində idi. Yeganə ümid yerimiz ulu öndər Heydər Əliyev idi. Və xalq üzünü ona tutmaqda yanılmamışdı. Heydər Əliyev 1990-cı il yanvarın 20-də Bakıda törədilən vəhşiliklərə, axıdılan qanlara biganə qalmadı. Mixail Qorbaçovun qısqanc münasibəti nəticəsində

SSRİ rəhbərliyindən uzaqlaşdırılan Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının səsinə səs verdi, ona arxa durdu, heç nədən, heç kimdən qorxmadan, çəkinmədən sözünü dedi. Moskvani türk edib Naxçıvana gəlişi, orada Ali Məclisin sədri kimi fəaliyyəti xalqın diqqət mərkəzində oldu. Respublika Ali Məclisində ona edilən təzyiqlər zamanı mən döyə bilməyib, haqq səsimi qaldırdım. “Heydər Əliyev hakimiyyətə gəlməsə, bu xalq xalqlığından çıxarılıb parçalanacaq, əzilib yerlə-yeksan ediləcək”, – dedim”.

Qəzetlərimizin birində Rəfiqə xanımın “Günəşə hansı tərəfdən baxsan, o, elə Günəşdir” adlı geniş məqaləsi verilib. Həmin yazı 1988-93-cü illərdə ölkəmizdə baş verənlərin xarakterizə edilməsi baxımından kifayət qədər uğurludur. Müəllif yazır ki, respublikada xaos, hərc-mərclik baş alıb gedirdi. Bir tərəfdən erməni faşistlərinin zorakılığı, digər tərəfdən də daxili başıpozuqların

hərəkətləri ölkəni parçalanmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qoymuşdu. Odur ki, həmin illərdə xalq yeganə xilaskarı kimi Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlməsini qəti surətdə tələb etdi. Mən əbədiyaşar, dahi Heydər Əliyevin mövqeyini müdafiə etdiyimə görə həmişə qürur duyuram.

Təbii ki, 1990-93-cü illərdə sözün kəsərlisini deyə bilən bir qələm sahibinin dövlətin bir nömrəli informasiya vasitəsində çalışması, üstəlik, durmadan “Heydər Əliyev”, “Heydər Əliyev” -- deməsi, kimlərsə çox ciddi narahat etməli idi. Həmin narahatlıqlar Rəfiqə xanıma baha başa gəldi. Onu “AzTv”-dən uzaqlaşdırdılar. Amma kimlərsə subyektiv qərarı əsasında baş vermiş haqsızlıqlar daim ola bilmir. Professor Nizami Xudiyev Azərbaycan

Məmmədov”, “Vüqar Hüseynov”, “Mübariz İbrahimov” və “Elmar Edilov” filmləri bu layihənin davamı kimi qəbul edilmişdi. Onun ssenarisi əsasında çəkilmiş “Tarixin yaddaşı – Bakı Sammiti” sənədli filmi ingilis, rus və ərəb dillərində yayılmış, “Korrupsiyaya qarşı hamılıqla mübarizə” filmi isə ən yüksək tribunallardan yüksək dəyərləndirilmişdir.

Yeri gəlmişkən, ötən il avqustun 2-də ölkənin kütləvi informasiya vasitələri xəbər vermişdilər ki, Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət naziri Əbülfəs Qarayev “Salnaməfilm” studiyasının ssenari müəllifi Rəfiqə Budaqlını Azərbaycanın Milli Qəhrəmanlarının həyat və döyüş yolundan bəhs edən silsilə filmlərə yazdığı ssenarilərə

Onun özünəməxsus radio yaradıcılığı da vardır. Məsələn, görkəmli icimai-siyasi xadim, professor Əziz Əliyev, ədəbiyyatşünas, yazıçı-pedaqoq Mir Cəlal Paşayev haqqında hazırladığı radio verilişləri müasir efir yaradıcılığımızda ən maraqla qarşılanan işlərdəndir. Bütün bunları nəzərə alan Xalq şairi Nəbi Xəzri bir şeirində Rəfiqə Məsuda məhz sənət adamları adından: “Sənətə yol açdın ekranlarda sən, Sənə minnətdaram sənət adından”, – deyə yazmışdır.

Onun haqqında yazılan və ya öz yazıları verilmiş qəzet-jurnalların sayını biz də bilmirik, bəlkə özü də bilmir. Amma əlimdə olan bəzi qəzet məqalələrinin adını xatırlatmaq istəyirəm ki, Rəfiqə xanımın özü də xatirələrin kövrək axarına

Vətənə, yurda, sözə bağlı sənətkar

Dövlət Televiziya və Radio Verilişləri Səhmdar Cəmiyyətinə sədr təyin olunandan sonra Rəfiqə Məsud öz doğma kollektivinə qaytarıldı və peşəkarlıqla hazırladığı filmləri tamaşaçılara təqdim etdi.

Həmin filmlərdən biri də Azərbaycan xalqının fədakar alimi Həsən Əliyevə həsr olunmuş “Torpağa bağlı ömür” ekran əsəri idi. Sonra Rəfiqə Məsudun ssenarisi əsasında hazırlanan televiziya filmləri bir-birini əvəz etməyə başladı. Mən onun ssenarisi əsasında çəkilmiş müxtəlif mövzulu çoxsaylı televiziya filmləri ilə tanışam. Amma elə bilərəm ki, o, milli qəhrəmanlarımız və milli-mənəvi dəyərlərimiz mövzusunda olan əsərlərində daha böyük uğurlar qazana bilib.

Məsələn, onun ssenarisi əsasında çəkilmiş Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı “Koroğlu Rəhimov” filminin böyük tamaşaçı məmnunluğu qazandığının şahidiyəm. Bilirdim ki, Rəfiqə xanım milli qəhrəmanlar haqqında 20, ümumilikdə isə 50 bədii-sənədli filmin ssenari müəllifidir. “Fred/ Asif Məhərrəmov”, “Yuri Kovalyov”, “Vəzir Orucov”, “Əli

və sənədli kinoya verdiyi töhfələrə görə Fəxri fərmanla təltif etmişdir. Elə Azərbaycan Kinematoqrafçılar İttifaqının sədri, Xalq artisti Şəfiqə Məmmədova da Rəfiqə Məsudun yaradıcılığını daim yüksək qiymətləndirir və təşəkkürnamələrə layiq görür.

Rəfiqə Məsud Azərbaycan muğam sənətinin keşişində duran müasir ifaçılarımız Aygün Bayramova, Nəzakət Teymurova, Simarə İmanova, Zabit Nəbizadə haqqında tammetrajlı filmlərin də ssenari müəllifidir. Bundan başqa, Əməkdar incəsənət xadimi Gülarə Əliyevanın bədii rəhbəri olduğu “Dan ulduzu” instrumental ansamblına həsr olunmuş “Dan ulduzu – tale ulduzu”, Xuraman və Fidan Qasımovlara həsr olunmuş “Ürəkdən ürəyə”, Nəriman Həsənzadəyə həsr edilmiş “El taleyi yaşayan ömür”, regionlarda milli ənənələrimizi qoruyan “Şəkiddə toy”, Xalq şairi Nəbi Xəzri yaradıcılığını əks etdirən “Şeirən xəzrisi”, eləcə də, “Sualtı səltənətimiz”, “Ömürdən qalan izlər”, “İlmələrdə yaşayan ömür”, “Vokal”, “Vurğun ocağı”, “Qara Qarayev” kimi filmlər bilavasitə Rəfiqə Məsud qələminin nəticəsi kimi rəğbətə qarşılanırlar.

düşün. Məsələn, ulu öndər Heydər Əliyevin 90 illiyi münasibətilə qələmə aldığı “Milli ideologiyamızın və müstəqilliyimizin baş memarı”, görkəmli akademik Zərifə Əliyevanın 90 illiyinə həsr etdiyi “Xalqa dayaq olan nəcib insan”, akademik Mehdi Mehdiyə haqqında qələmə aldığı “Dövrünün pedaqoji salnaməsini yaratmış alim” məqalələri bu qəbildən olan yazıların ön sırasına layiq görülməli biləcək publisistika nümunələridir.

Yaxud, “Xalq qəzeti”nin 29 aprel 2001-ci il tarixli nömrəsində verilmiş “Ərəb dilinin açarı” adlı jurnalist yazısında Rəfiqə xanımın ssenarisi əsasında çəkilmiş “Ömürdən qalan izlər” telefilm (görkəmli ərəbşünas professor Ələsgər Məmmədov haqqında) barədə söz açılır. Bu qəbildən olan qəzet və jurnal nümunələri bəlkə də yüzlərlədir.

Bəli, milli mədəniyyətimizin, mənəvi dəyərlərimizin keşişində fədakarcasına dayanan Rəfiqə Məsudun bir adı var: Vətənpərvər.

İttifaq MİRZƏBƏYLİ,
Əməkdar jurnalist